

సభాపర్వం - ధర్మసారం

విఘ్నేశ్వర ధ్యానమ్

శుక్లాంబరధరం విష్ణుం, శశివర్ణం చతుర్భుజమ్ ।
ప్రసన్నవదనం ధ్యాయేత్, సర్వవిఘ్నోపశాంతయే ॥

శ్రీనివాస ధ్యానమ్

స త్వం మాం పాహి దేవేశ లక్ష్మీశ గరుడధ్వజ ।
సర్వాపత్తివినాశాయ ప్రసన్నో భవ సర్వదా ॥

శ్రీ కృష్ణ ధ్యానమ్

కృష్ణాయ యాదవేంద్రాయ, జ్ఞానముద్రాయ యోగినే ।
నాథాయ రుక్మిణీశాయ, నమో వేదాంతవేదినే ॥

వ్యాస ధ్యానమ్

కృష్ణద్వైపాయనం వ్యాసం, సర్వలోకహితే రతమ్ ।
వేదాబ్జభాస్కరం వందే, శమాదినిలయం మునిమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, శ్రీమదఖిలాండకోటి -
బ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః, పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, సర్వేషామ్,
ఆస్తికమహాజనానాం, ఆధివ్యాధి, నివృత్తిద్వారా, ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం,
విషూచికేత్యాది, క్రిమిజనిత, సమస్త దుష్ప్రభావ, నిర్మూలన ద్వారా, సకల
శ్రేయోఽభివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థకామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ, పురుషార్థఫలసిద్ధ్యర్థం,
సమస్తపాపక్షయార్థం, సనాతన ఆర్షధర్మస్య, సర్వోన్నతసిద్ధ్యర్థం, తద్ధర్మ-
ప్రతికూలతా పరిహారార్థం, గోసంరక్షణార్థం, జ్ఞాన-భక్తి-వైరాగ్య సిద్ధ్యర్థం చ,
శ్రీమన్మహాభారతే, సభాపర్వణి, యథాశక్తి, శ్లోకవ్యాఖ్యానపురస్కరం,
ఏకత్రింశాధ్యాయాంతర్గత, శ్లోకపారాయణం, ఆచార్యముఖేన కరిష్యామహే.

శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మణీ నమః

అథ శ్రీమహాభారతే సభాపర్వాంతర్గత దిగ్విజయపర్వణి

ఏకత్రింశోఽ ధ్యాయః

వైశంపాయన ఉవాచ

తతో దదౌ విచిత్రాణి కంబలాని కుథాని చ ।

దంతకాంచనపర్యంకాన్ మణిహేమవిచిత్రితాన్ ॥ 31-148 ॥

భూషణాని విచిత్రాణి మహార్థాణి బహూని చ ।

ప్రవాళాని చ శుభ్రాణి మణీంశ్చ వివిధాన్ బహూన్ ॥ 31-149 ॥

కాంచనాని చ భాండని కలశాని ఘటాని చ ।

కటాహాన్యపి చిత్రాని ద్రోణ్యశ్చైవ సహస్రశః ॥ 31-150 ॥

రాజతాని చ భాండాని చిత్రాని చ బహూని చ ।

శస్త్రాణి రుక్మచిత్రాణి మణిముక్తైర్విచిత్రితాన్ ॥ 31-151 ॥

యజ్ఞస్య తోరణే యుక్తాన్ దదౌ తాలాంశ్చతుర్దశ ।

రుక్మపంకజపుష్పాణి శిబికా మణిభూషితాః ॥ 31-152 ॥

ముకుటాని మహార్థాణి హేమవర్ణాంశ్చ కుండలాన్ ।

హేమపుష్పాణ్యనేకాని రుక్మమాల్యాని చాపరాన్ ॥ 31-153 ॥

శంఖాంశ్చ చంద్రసంకాశాన్ శతావర్తవిచిత్రిణః ।

చందనాని చ ముఖ్యాని రుక్మరత్నాన్యనేకశః ॥ 31-154 ॥

వాసాంసి చ మహార్థాణి కమ్బులాని బహూన్యపి ।

అన్యాంశ్చ వివిధాన్ రాజన్ రత్నాని చ బహూని చ ।

స దదౌ సహదేవాయ తదా రాజా విభీషణః ॥ 31-155 ॥

తతస్సంప్రేషయామాస రత్నాని వివిధాని చ ।

చందనాగురుకాష్ఠాని దివ్యాన్యాభరణాని చ ।

వాసాంసి చ మహార్థాణి మణీంశ్చైవ మహాధనాన్ ॥ 31-156 ॥

విభీషణం చ రాజానమ్ అభినాద్య కృతాంజలిః ।

ప్రదక్షిణం పరీత్యైవ నిర్జగామ ఘటోత్కచః ॥ 31-157 ॥

తాని సర్వాణి రత్నాని అష్టాశీతిర్నిశాచరాః ।

ఆజప్రసస్పముదా రాజన్ హైడింబేన తదా సహ ॥ 31-158 ॥

రత్నాన్యాదాయ సర్వాణి ప్రతస్థే స ఘటోత్కచః ।
జగామ తూర్ణం లంకాయాః సహదేవపదం ప్రతి ।
ఆసేదుః పాండవం సర్వే లంఘయిత్వా మహేలాదధిమ్ ॥ 31-159 ॥

సహదేవో దదర్శాథ రత్నాహారాన్ నిశాచరాన్ ।
ఆగతాన్ భీమసంకాశాన్ హైడింబం చ తథా నృప ॥ 31-160 ॥

ద్రమిలా వైర్యతాన్ దృష్ట్వా దుద్రువుస్తే భయార్దితాః ।
భైమసేనిస్తతో గత్వా మాద్రేయం ప్రాంజలిస్థితః ॥ 31-161 ॥

ప్రీతిమానభవద్దృష్ట్వా రత్నాధం తం చ పాండవః ।
తం పరిష్వజ్య పాణిభ్యాం దృష్ట్వా తాన్ ప్రీతిమానభూత్ ।
విస్మజ్య ద్రమిలాన్ సర్వాన్ గమనాయోపచక్రమే ॥ 31-162 ॥

న్యవర్తత తతో ధీమాన్ సహదేవో ప్రతాపవాన్ ॥ 31-163 ॥
ఏవం నిర్జిత్య తరసా సాంత్యేన విజయేన చ ।
కరదాన్ పార్థివాన్ కృత్వా ప్రత్యాగచ్ఛదరిందమః ॥ 31-164 ॥

రత్నభారముపాదాయ యయౌ సహనిశాచరైః ।
ఇంద్రప్రస్థం వివేశాథ కంపయన్నివ మేదినీం ॥ 31-165 ॥

దృష్ట్వా యుధిష్ఠిరం రాజన్ సహదేవః కృతాంజలిః ।
ప్రహేల్వాఽభివాద్య తస్థా సః పూజితశ్చాపి తేన వై ॥ 31-166 ॥

లంకా ప్రాప్తాన్ ధనాఘాంశ్చ దృష్ట్వా తాన్ దుర్లభాన్ బహూన్ ।
ప్రీతిమానభవద్రాజా విస్మయం చ యయౌ తదా ॥ 31-167 ॥

కోటీసహస్రమధికం హిరణ్యస్య మహాత్మనే ।
విచిత్రాంస్తు మణీంశ్చైవ గోఽజావిమహిషాంస్తదా ॥ 31-168 ॥

ధర్మరాజాయ తత్సర్వం నివేద్య భరతర్షభ ।
కృతకర్మా సుఖం రాజన్ ఉవాస జనమేజయ ॥ 31-169 ॥

ఇతి శ్రీమహాభారతే నభావర్కాంతర్గత దిగ్విజయపర్వణి

ఏకత్రింశాధ్యాయే ఏకత్రింశోఽధ్యాయః

సుభాషితమ్

పితృదేవతిధిప్రేష్య శిష్టేనాన్నేన తే తనుః ।
పుష్టిమభ్యాగతా యస్మాత్ తద్గతం చ మనోయతః ।
మృదుత్వం ఆగతా రాజన్ తేజసోపహతాస్తవ ॥

శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామి వారి గోవిందనామావళి

అథ క్షమాప్రార్థనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ లోకక్షేమప్రార్థనా

స్వస్తిప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం న్యాయ్యేనమార్గేణ మహీం మహీశాః ।
గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్చుభమస్తు నిత్యం లోకాస్సమస్తాస్సుఖినో భవన్తు ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రీయఃకాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

